

# GAZETA TRANSILVANIEI

REDACȚIA și ADMINISTRAȚIA  
— ERAȘOV, Strada Lungă Nr. 5. —  
— Telefon 226 —  
Abonament anual 200 Lei  
Pentru streinătate 500 Lei  
Pentru autorități, instituții și  
intreprinderi 500 Lei  
Anunțuri, reclame, după tarife

FONDATA LA 1838 DE GHEORGHE BARIȚIU

Apare de trei ori pe săptămână

„Discursul președintelui „Frontului Românesc” a făcut o mare impresie, nu numai asupra auditorului, fermecat de darul comunicativ, înălțător și convingător al elocinței atât de proprii a d-lui Al. Vaida, ci peste barierele partidului, în întreaga opinie publică în spiritul și conștiința națională.”

Ziarul „Neamul Românesc”

## Declarațiile d-lui dr. Al. Vaida-Voevod.

# Cartelul electoral cu guvernul și atitudinea Fr. Rom.

Conducătorul „Fr. Rom.”, d-l Dr. Al. Vaida-Voevod a făcut Joia trecută la Clubul central din Capitală o amplă expunere asupra situației politice, în aprobările și aplauzele unanime ale numeroasei asistențe.

După ce a arătat rostul cartelului electoral încheiat cu guvernul, care nu aduce nici cea mai mică atingere a programului „Fr. Rom.” și care garantează deplina libertate de acțiune politică a „Fr. Rom.”, d-l Vaida trece în revistă evenimentele din ultimele 2 săptămâni spunând în rezumat:

### Pactul de „neagresiune” și consecințele sale.

Azi suntem în plină luptă politică și în avansată propagandă electorală. Presa din Sărindar ne-a adus, pe ziua de azi, declarațiile d-lui Iuliu Maniu, asupra unui pact de neagresiune încheiat de d-sa cu partidul „Totul pentru țară” și cu d-l Gh. Brătianu. Am subliniat cu albastru numele d-lui Corneliu Zelea Codreanu, cu roșu numele d-lui Iuliu Maniu și cu albastru-roșu numele d-lui Gh. Brătianu, exprimându-mi astfel o indoială, care va naște și în sufletul cetățenilor. Căci de ce au încheiat acești domni pact de neagresiune? Intre altele, pentru înconjurarea actelor și limbajului de violență și de denigrare. Se vor mira mulți în streinătate, că la noi se încheie pacte de neagresiune, ca să nu te injuri....

Dar cum se va ajunge la împiedecarea limbajului de violență? Se va confecționa, urgent, un dicționar pentru „cuvinte potrivite”?

Iată acesta este actul cu care frapează opinia publică a țării partidul național-țărănesc sub-noua conducere.

D-l Ion Mihalache predând comanda, a ținut un discurs frumos și valoros, din punct de vedere sentimental, dar ușor, sub raport politic.

Răspunzând, d-l Iuliu Maniu a vorbit din nou, despre morală și constituționalism, repetând acel cântec bătăcinist a cărui succesiune permanentă se poate asemăna unei muzicuțe de copil, unei jucării nevinovate, cu atât de simple posibilități de înviore a fanteziei. Ni se vorbește de morală creștină, par'că am fi turci. Eu, domnilor, față de frunțașii partidului național-țărănesc, în urma atacurilor, cari se aduc „Frontului Românesc”, mă aflu azi în legitimă apărare. Le voi răspunde ca acuzator trecându-i pe banca acuzaților, unde le este locul.

S'a spus despre mine, chiar de către d-l Ion Mihalache, că sunt „bătrânul domn Vaida, părintele anarhiei din țară”. S'au vizat prin aceasta legăturile mele din trecut cu Garda de Fier, a cărei dezvoltare am urmărit-o din fașe, cum urmărești creșterea unui copil mic, pe care-l privești cu simpatie și a-desea când cade îi ajuți să se ridice. Au fost vremuri când într'adevăr, asemenea unui părinte, mi-am permis să o dojenesc, printrucă în urma trecutului meu în această țară și în urma activității mele politice, credeam că am dreptul să spun oricând și oricui întregul adevăr. Din această cauză Garda de Fier s'a supărat pe mine. Eu însă când doliul lor a atins pe fiecare român, am participat la durerea prin care au trecut, fără a mă întreba, dacă supărarea lor a luat sfârșit, sau nu. Cu atât mai mult am azi o dezamăgire profundă. Noi bătrânii, eventual mai putem greși, dar greșeala celor tineri depășește azi posibilitățile de imaginație. „Bătrânul domn Vaida părintele anarhiei”, așa spunea d-l Ion Mihalache în discursul său lăsând să se vadă că ar fi vrut să adauge și calificativul „zaharisit”. Al cărei anarhii? Al aceleia care tolerează și oferă imunitatea politicianistă, prin pactul de neagresiune încheiat, d-lor Lupu, Gr. Filipescu, Madgearu și Maniu. Aceștia sunt partidul alături de care îi văd pe d-nii Corneliu Z. Codreanu și Gh. Brătianu. La ambii țin din inimă printrucă sunt oameni de treabă, dar nu pot să-mi explic, de ce merg acolo, unde balansarea cotidiană pe funie nu este decât tactică, iar programul nisip de deșert.

Eu n'am fost „cuser”, iar aceștia sunt?

Dați-mi voie să-mi exprim starea mea de suflet într'un singur cuvânt: trist.

### De ce am încheiat un cartel

Revin acum asupra cauzelor cartelului încheiat cu partidul liberal. În loc de un simulacru am preferat, domnilor, un lucru pozitiv. Colaborarea cu guvernul ar fi fost un simulacru ca acela al combinației între apă și untdelemn.

Am încheiat cartelul printrucă avem o linie comună cu partidul liberal: naționalismul. Păcatele liberalilor le-am combătut și le vom combate ori de câte ori va fi nevoie.

Am făcut-o aceasta cu sinceritate, nu așa ca aceia care strigă mereu violent numai pentru a li se pierde urmele imoralității lor.

Toți șefii de organizații au preferat pe liberali, partidului național-țărănesc. Dacă mergeam pe liste separate scoteam 10-15 parlamentari. Acum vom avea în măsura, care depinde de propagandă pe care o vom face, 50 de parlamentari. La fixarea candidaturilor am stabilit următoarele criterii: în primul rând am candidat pe cei 11 foști miniștri, echivalându-i cu frunțașii partidului liberal, fiind toți capi de listă. În al doilea am candidat parlamentarii cari au făcut parte din Corpurile legiuitoare disolvate. Au urmat apoi aceia cari nu au candidat la trecutele alegeri din considerații cari au dus la constituirea „Frontului Românesc” și pe urmă șefii de organizații, cari au avut cel mai mare număr de voturi în alegeri.

Peste aceste mandate mai avem 15 candidați la locuri mai puțin bune.

E atât de omenesc că în momente ca acestea prin care am trecut acum în perioada candidărilor, se naște o stare psihologică specifică. Toți ar vrea să aibă mandat, dar nu știu ce greutate îi așteaptă în Camera pe viitorii parlamentari ai „Frontului Românesc”, cari vor trebui să lupte reprezentând voința dvs. pentru realizarea programului „Frontului Românesc”.

Am ales luptători încercați pe arena parlamentară pentru a satisface acestui scp. Dacă eram singuri, capriciul urnei ne-ar fi dat poate parlamentari fără experiență și fără darul misionarismului valachist. Nu am lăsat deci calitatea luptei noastre în seama mașinei de calculat, ci am ales cu grije pe cei 65 de inși de cari depinde soarta „Frontului Românesc”. Guvernul și-a dat seama că nu se poate întinde coarda la infinit și a făcut cartelul cu noi, animat în bună parte, de bunele speranțe și năzuinți ale „Frontului Românesc”.

### D-l I. Maniu — speriat

Noi nu amenințăm și nu vorbim de revoluție, dar în toată acțiunea noastră clocotește o voință românească, care tinde spre afirmare.

Luând prezidenția partidului național-țărănesc, din sânul căruia pornesc spre noi cele mai ipocrite acuzațiuni și insulte. d-l Iuliu Maniu face și azi, indirect acest lucru, schițează perspective sumbre atunci când declară:

„Și-am spus: Ferească Dumnezeu să vină ceasul când țara este în atât de mare pericol, încât trebuie să-mi pun din nou munca mea de om politic în serviciul partidului meu”.

Observați dvs. un pericol extern, care să fi determinat venirea d-lui Iuliu Maniu la comandă? Sau dacă venea partidul național-țărănesc la guvern, acei pericol nu exista? Ei bine, domnilor, dimpotrivă aceasta a fost singura primejdie care a amenințat țara. Dacă veneau ei cu d-l Virgil Madgearu, care face și singur cât un batalion de bolșevici, abia atunci d-l Iuliu Maniu ar fi avut poate îndreptățirea de a speria țara.

Dar d-l Iuliu Maniu, trebuie să o recunosc, e bun azi la cârma partidului național-țărănesc. Numai d-sa va putea ține cumpăna între d-rul Lupu și Gr. Filipescu, între socialismul extremist și conservatorismul arierat, două extreme pe cari nici Sf. Petru nu ie-ar mai putea împăca.

„Am ascultat totdeauna comanda d-tale și când nu-mi plăcea: trebuie să ascult și această ultimă co-

mandă de a primi prezidenția”, — a spus d-l Iuliu Maniu, adresându-se d-lui Mihalache.

—Să-ți placă însă”, a răspuns d-l Mihalache.

Plăcerile d-lui Iuliu Maniu vom avea ocazia să le vedem, după cum în trecut, am putut vedea cât de mult i-a plăcut d-lui Mihalache politica dela Bădăcin, pe deasupra căreia dansa ca o suveică d-l Gr. Filipescu.

### Afișul de program și ipocrizia P. n. ț.

În ceea ce privește afișul de program al partidului național-țărănesc, în ultimul timp sub ambele prezidenții, ei se împurpurează cu accente de naționalism. Nu mai e nevoie să mai spun, că sub acest raport ascendentul de prioritate și influența programului lui Numerus Valachicus, asupra partidului național-țărănesc se manifestă din plin.

În 1935 am înaintat Comitetului executiv al partidului național-țărănesc următoarele trei amendamente la program:

1. „Spre a satisface unei necesități de Stat și a asana o nedreptate socială și națională suferită în trecut de elementul românesc, pe viitor vor fi admisi la școalele secundare și la universitățile de Stat, fiii cetățenilor în proporție cu numărul etnic al națiunii căreia aparțin”.

2. „Elementul românesc, cât și cel minoritar, va trebui să participe în toate întreprinderile proporțional proporției sale etnice.”

3. „Trusturile și cartelurile vor fi desființate”.

Imediat după acest fapt în „Adevărul” din 5 Februarie 1935 a apărut un reportaj cu titlul: „D. dr. Alex. Vaida-Voevod a cerut adoptarea lui Numerus Valachicus ca un postulat al partidului național-țărănesc. Propunerea d-sale a fost respinsă cu o sdrbătoare majoritate”.

În același reportaj a apărut și discursul ținut atunci de d. Iuliu Maniu, care spunea:

„Mă întreb propunerea d-lui Vaida este ea ducătoare la scop? Eu cred că adoptarea ei, nu ar fi nici dreptă, nici ducătoare la scop”.

Iar mai departe...

„Nouă ne trebuie o politică economică românească. În privința aceasta cei mai buni naționaliști cred că sunt d-nii Madgearu și Ralea”.

Așa vorbea pe atunci. Azi nu vedeți cum seamănă a plagiat după programul „Frontului Românesc” toate declarațiile frunțașilor partidului național-țărănesc?

Aceiași este evoluția d-lui Maniu și în privința trusturilor și a cartelurilor în declarațiile făcute la Vinț și de atunci încoace.

D. Iuliu Maniu declară azi deschis că este „pro neamul românesc” că d-sa crede „că statul român ar trebui să inaugureze o politică de stat prin care în mod organic și sistematic să se protejeze elementul românesc ca să refacă ce a pierdut sub împilări de secole”.

Este d-sa și ceilalți frunțași ai partidului de bună credință? Apoi, dacă este așa: Dece m'au silit să părăsesc partidul înainte cu doi ani? Cum se poate că după ce ai combătut la Cut, la Vinț, la Uioara și în alte locuri Coroana, vii acum și rostești cuvinte de respect și lealitate? Ce este echivocul acesta în care nu se cer scuze și nu se justifică acțiunile din trecut, în care atitudinile variază de la o zi la alta, ce este această scâldare între două concepții incompatibile, ce sunt aceste două săbii într'o teacă de program?

### Ciorba național-țărănistă

Să-mi dați voie să spulber aci altă acuzațiune care ni se aduce: văd în D„reptatea” subliniat că „valachismul este imoral, valachismul este trădător, valachismul este păcătos”. Pentru ce? Pentru prezența în partidul liberal a lui Mihali, care atunci când eu am declarat ruperea Ardealului de Ungaria și integrarea lui în corpul României-Mari, i-a plăcut să spună că vrea să rămânem și pe mai departe uniți cu Ungaria?

Dar eu l-am combătut ca nimeni altul pe acest răătăcit.

Mie să mi se aducă azi ponos din cauza lui?

În comparație cu ciorba național-țărănistă în care innoată o seamă de cocoloașe și smocuri întregi de păr, ce este acest fir de păr căzut în partidul liberal? Opinia publică își va da seama de ipocrizia atacurilor care se îndreaptă împotriva noastră și cu cât ele vor fi mai aspre, cu atât mai repede se vor trezi la realitate valachii din toate straturile sociale.

## Puncte comune cu programul guvernului

Un alt fapt hotărâtor care m'a îndemnat la încheierea cartelului electoral este următoarea declarație din manifestul către țară al guvernului, în ceea ce privește acțiunea de despoliticianizare:

"In ordinea politică, reformele guvernului vor avea drept scop despoliticianizarea totală a administrației generale prin promovarea exclusivă a meritului, a muncii și a competenței, cu înlăturarea tuturor influențelor politice — și prin asigurarea intereselor oștești, cu înlăturarea tuturor intereselor particulare."

Din atâtea confesiuni pe cari le-am făcut în cursul ultimilor doi ani, cunoașteți cu toții racila politicianistă în virtutea căreia omul nevoiaș, sau interesat, vine și-ți cere favoruri peste lege și statutul funcționarilor, spunându-ți mereu: „d-ta ca ministru o poți face”.

Incântat de acest punct al programului de guvernământ repet, din nou, că fără despoliticianizare, țara noastră nu poate progresa. Ferească Dumnezeu, ca guvernul să nu-și dea silința de a duce la îndeplinire această promisiune, căci atunci vom duce noi lupta în Cameră pentru realizarea dezideratului.

Alt punct comun aflăm în programul guvernului în ceea ce privește naționalismul constructiv.

„Acțiunea de ocrotire și de promovare a muncii românești, legiferată pentru întâia oară sub guvernarea trecută, va fi completată prin noi măsuri luate cu respectarea convențiilor internaționale și menite să asigure elementului românesc drepturile ce-i revin ca element majoritar în viața statului național”.

Precum vedeți, domnilor, copilul nu e botezat, dar tare seamănă cu Numerus Valachicus!

Acum doi ani când am pornit mișcarea „Frontului Românesc”, lumea zicea:

— E nebun Vaida. Cine va îndrăzni să meargă cu el?

Pe încetul, s'a întâmplat fenomenul care are loc în natură atunci când numeroase pâraie limpezi se varsă într'un lac, care nu are scurgere. Apa devine stătută și, și tulbure, suprafața ei întunecată și plină de bălării. Așa e și în viața politică în care converg o seamă de partide pornite la început cu năzuinți idealiste. Vine o vreme când sunt acoperite de bălării, când programul ajunge apă stătută, când nu se mai află nici o scurgere. Viața politică în asemenea momente este un lac mort.

Dar vine cineva la un moment dat și sparge digul, iar apa se revarsă, din nou, peste cuprinsul țării fecundând ogoare și conștiințe, împlinindu-și din nou, o funcțiune naturală și divină.

Faptul acesta s'a repetat în viața politică românească în ultimii doi ani. Digul a fost spart de „Frontul Românesc”.

De 40 de ani d, A. C. Cuza făcea antisemitism și de 40 de ani, evreii se felițau. A făcut totdeauna naționalism cu d. prof. Iorga și a încercat uneori cu succes și partidul liberal să facă naționalism prin politica lui Vintilă Brătianu numită, prin noi înșine”.

S'a putut realiza ceva efectiv? Nu, domnilor. Până ce nu am luat noi oul lui Columb pentru a-l trânti pe masă și a-i spune Numerus Valachicus, mișcarea națională nu a putut ieși din seminar spre a se afirma pe plan politic, Azi am ajuns acolo, că toți expropriază programul „Frontului Românesc” în frunte cu d. Madgearu, care își adjudecă sectorul lui economic, având grija de a-l masca în mod dibaciu.

Am ajuns recordul de a-l vedea pe primul ministru fixând în programul de guvernământ puncte programatice ale „Frontului Românesc” nu determinat exclusiv de noi, ci mai ales de ambiția naționalistă pe care am creat-o în ultimii doi ani.

## Țărănismul adevărat

În acest timp țărăniștii se mai pot numi astfel? Evoluând între concubinaj politic și promiscuitate ideologică, afirmând alternativ principii marxiste și capitaliste, punându-l pe țărânul neaș braț la braț cu agitatorul bolșevic, partidul național-țărănesc a rămas doar o poreclă. Țărănismul adevărat se găsește azi în sufletul valahilor autohtoni, iar adevărata democrație nu este decât democrația valahă. Adevăratul țărănism și democratism, marcat cu nefalsificat autohtonism îl reclamăm în întregime pentru „Frontul Românesc” dela domni sprinteni la gură, pestriți la mațe și nesinceri în suflet, cari ne atacă pe noi.

Nu puteam sconta, în împrejurările politice de azi, un succes mai mare, decât concurența care a început pe chestia valachismului între „Frontul Românesc” și partidul liberal.

Aș dori ca lupta comună pentru acelaș scop, să devie cât mai sinceră, oferindu-ne prilejul de a

vedea că am desăvârșit educația valahă a tuturor partidelor politice și în dreapta și în stânga.

## Ce mai trebuie făcut

Am relevat părțile comune de program din manifestul guvernului, cărora din partea „Frontului Românesc” le adaug ca o dorință vie, necesitatea organizării sanitare perfecte și a simplificării burocratismului fiscal la sate, două deziderate de cari țărănimea noastră se resimte foarte mult.

Mai adaug și al patrulea amendament pe care a trebuit să-l retrag înainte cu doi ani și jumătate la ședința comitetului executiv a partidului național țărănesc, amendament care prevede următoarele lucruri:

Pe versantul Carpaților, dincolo de munci, încă de pe vremea vechilor Habsburgi, au fost recunoscute drepturile românilor și ale populației băștinașe asupra munților. S'au născut astfel acele comunități de averi dela Năsăud, din Secuime și din Banat, cari au dat posibilitate de ridicare păturei țărănești. Dincoace de munți, pe versantul din Vechiul Regat al Carpaților, țărănimea nu a avut acest favor. Ea nu s'a putut ridica în măsura celei din Ardeal, nu a putut să-și întemeieze gospodăria instărite și astfel nici sub raport cultural nu a putut să progreseze. De aceea, este imperios necesar, ca din munții Vrancei și până la Turnu-Severin, gurile de munte și pășunile să fie date țărănilor din aceste regiuni pentru a-și putea recupera măcar acum lipsurile de cari au suferit în trecut. Pe calea aceasta cu toții vor evolua spre progres, în spiritul dreptății valahă.

Cunoașteți cu toții, în amănunt programul nostru, pe care aveți latitudinea de a-l difuza în mase cu ocazia propagandei pe care o veți face.

## Politica externă a țării

Trecem acum la un capitol mai spinos în aparență, dar foarte clar în liniile mari, acela al politicii noastre externe. Am avut de a suferi foarte mult în trecut, sub presiunea ideilor d-lui Titulescu, care în mod vădit azi pentru toți, voia să îndrepte țara noastră spre Răsărit.

L'am combătut din primul moment, pentru că nu am vrut ca o treime a țării, prin faptul că s'ar da drept de trecere peste ea unor armate streine, să devină teritoriu de război, iar 2/3 teritoriu de rechiziție.

Era o chestiune aceasta care privea siguranța și liniștea țării noastre. O problemă de politică internă. După cum noi nu ne amestecăm în chestiunile interne ale altor țări și în consecință în chestiunile interne ale Rusiei, tot astfel avem dreptul de a ne asigura liniștea și integritatea noastră așa cum găsim de bine.

Dar dacă am fi încheiat un pact ca acela voit de d-l Titulescu, țara noastră ar fi fost de pe acum teritoriu de război desemnat ca atare într-un document diplomatic. Pe chestiunea aceasta l'am combătut pe d-l Titulescu, însă d-sa era stăpân, indiferent în ce punct al globului se afla, peste cenzura din țara românească și declarațiile mele nu au putut apărea nici când în ziare.

A venit vremea plecării d-lui Titulescu și atunci în sfârșit opinia publică a putut lua cunoștință de răspântia la care s'a aflat. Prea multe pacte și teorii diplomatice îngreunează și întunecă claritatea politicii externe. Eu am definit-o în ceea ce ne privește ne noi, trimțând pe toți diplomații la experiența lui Ștefan cel mare și a lui Mihai Viteazul.

Ce au făcut aceștia? Mai întâi nu s'au speriat. Nu ziceau că în vecini se află 170 de milioane de ruși, ci își formau micile lor antante absolut trebuincioase valahime, întemeiate exclusiv pe realități. Știau să-și caute aliați firești și știau să lupte atunci când trebuia fără a interpreta art. 16 sau 17 al „Conventului”, fără a combina art. 16 cu 19 și fără atâtea exces de prestidigitatie diplomatică.

Noi, domnilor, ce vrem sub raportul politicii externe? Vrem să trăim în pace și în demnitate liberi și independenți. Nu vom ajunge la acest rezultat dacă vom fi stăpâniți de frica păsăricei, care speriată sare de dreptul în gura șarpelui, fie chiar printr'un pact de mutuală asistență. Eu am predat odinioară pentru un pact de neagresiune, pe care d-l Titulescu l-a încheiat mai târziu și bine a făcut. Dar în nici un caz nu pentru pact de mutuală asistență.

## „Marilor noștri aliați”

Am mai avut ocaziunea de a lămuri și problema „marilor noștri aliați”. Dar cari sunt aceștia? Căutați în cartioanele ministerului de externe și nu veți găsi decât un singur tratat de alianță cu Polonia. Cu ceilalți „mari aliați” nu avem decât tratate de amicitie, deși fără să bruscăm pe uni sau pe alții

ar fi de dorit să avem cât mai multe tratate de alianță.

Rezultă din acestea că în chestiunile noastre interne nu au a se amesteca nici prieteni și nici dușmani intriganți, căci dacă privim în jurul intersecțiilor călătorilor diplomatice și bilanțul acordurilor comerciale și al pactelor câte se încheie între foștii dușmani de eri, vedem că cei mari își amestecă cărțile și-și fac afacerile. Noi să ne speriem? Nu este permis să ne speriem. Politică internă se mai poate face cu sperietoare dar politică externă numai cu demnitate.

Cu cât vom fi mai înarmați și cu cât vom avea mai multă coeziune națională și politică, vom fi mai tari și mai respectați.

Dacă Franța merge, din când în când, de-și pune capul pe umărul Englierei, să-l punem și noi, căci Anglia este azi temeliea păcii europene. Dar să facem lucrul acesta cu demnitate stând drept pentru a ne bucura de respect și nu de mila rudei bogate față de cea săracă.

Ținem la Franța, dar nu prin aceea că o mai-muțărăm în tot ce nu este esențial pentru ea. Nu e nevoie deci ca Franța să ne ceară mereu asigurări de dragoste, căci o iubim, dar nu voim s'o plictisim.

Semnez întru toate textul din manifestul guvernului către țară, privitor la politica externă, în care se spune:

„In afară, vom continua să ne călăuzim de directivele permanente cari stau la baza politicii noastre externe, expusă pe larg a doua zi după reluarea cărmelor răspunderii. În cadrul alianțelor și al prieteniiilor noastre și credincioși așezământului Societății Națiunilor, vom continua să apărăm pacea și fruntariile noastre veșnice, căutând să întărim cât mai mult raporturile noastre cu toate popoarele fără deosebire. O politică de pace, cu respectarea tuturor drepturilor noastre consfințite de tratate și executată, în cadrul colaborării internaționale, va rănăne și de aci înainte, politica externă a Statului nostru”.

Dacă revăd declarațiile mele făcute la diferite ocazii, textul guvernului din manifestul către țară și declarațiile d-lui Iuliu Maniu, găsesc că suntem cu toții de acord.

Politica externă a României este deci unitară, ea privind numai interesele permanente și reale ale țării.

## „L-am așteptat pe d-l Mihalache...”

E regretabil că în politica internă interesele acestea se strămtează și se impart pe categorii. Un exemplu vă va lămuri.

Ați văzut că am fost chemat în audiență unde am făcut M. Sale o expunere de o oră și un sfert în cursul căreia M. Sa a vorbit numai 5 minute. Între altele mi-a spus: „Ar fi bine să te înțelegi cu Mihalache”. Mi-am adus argumentele mele la această propunere, dar în sfârșit am zis:

— Bine, dacă M. Sa vrea, am să încerc, dar nu văd cum? Să-l rog să mă ierte pentru că m'a dat afară din partid?

A primit atunci d-l Mihalache propunerea de a încerca formarea guvernului cu acea condiție, sine qua non, pe care o cunoașteți.

Așteptam să vină d-l Mihalache să ne înțelegem. Să vă imaginați pe d-l Mihalache venind la mine și făcându-mi propunerea aceasta, spunându-mi eventual cu sinceritate:

— D-le Vaida, noi am crezut că ești prost, dar vedem acum că noi am fost proști. Nu putem spune lucrul acesta în public, dar să căutăm a ne înțelege.

Ce ași fi putut eu răspunde: decât de a încerca să ne înțelegem. Dar Du naezu l-a luminat altfel pe d-l Mihalache, iar dela Bădăcin și de unde se vor fi aflat d-nii: dr. Lupu, Virgil Madgearu, Gr. Filipescu etc., i-au dat alte sfaturi. Am rămas scutiți de acest „embarras de richesses” de a discuta condițiile ofertei. Am rămas curați, cu deplină libertate de acțiune.

În prezent e o datorie de onoare pentru noi să nu rămână nici un membru al „Frontului Românesc” fără a-și face datoria întreagă atât pe teren electoral, cât și în fața urnei. Toți trebuie să ne facem datoria pentru a satisface obligamentului pe care l-am luat prin cartelul încheiat.

În numele dvs. profit de ocaziunea aceasta pentru a mă achita de o mare datorie. Când am fost ultima oară în audiență, am mulțumit călduros M. Sate pentru faptul că prin condițiunea de a se înțelege cu „Frontul Românesc” pe care a legat-o de mandatul d-lui I. Mihalache, de a forma guvernul, a recunoscut îndreptățirea și legitimitatea lui Numerus Valachicus. Majestatea Sa și-a dat înalta adesiune, iar Sanctitatea Sa Patriarhul ne-a binecuvântat.

Cu acest patrimoniu biruința nu poate întârzia. Și acum, fraților, la luptă cu Națiune și Rege pentru Patrie și Lege!

## Comemorare.

În ziua de 30 Nov. a. c. (Sf. Andrei) școala prim. No. 1 mixtă din Brașov și-a comemorat pe patronul său, pe poetul reșterțării naționale, Andrei Mureșianu.

La ora 10 toți elevii s'au adunat, împreună cu învățătorii, în sala festivă a școlii unde d-l inv. N. Mateescu a vorbit

despre viața și activitatea pe teren național a marelui poet.

S'a cântat apoi, de copii „Deșteaptă-te Române” și au mers în procesiune la mormânt, unde s'a depus o coroană de flori. Aci s'a cântat din nou „Deșteaptă-te Române” și s'a păstrat un minut de reculegere.

La întoarcere li s'a arătat elevilor casa unde a trăit și murit marele poet.

## BULETINUL POLITIEI

**Incendiu.** În seara zilei de 29 Noembrie a. c., orele 20, a izbucnit un incendiu la măcelăria lui Barcsai Ludovic din Str. Regina Maria No. 17. Pagubele se urcă la suma de 5000 lei. Focul a fost localizat de pompieri.

**Spargere.** Autori necunoscuți în seara de 29 Noembrie 1937

**Accident mortal.** În ziua de 29 Noembrie a. c., orele 13.45, maestrul zidar Erenyi Ferdinand de 52 ani din Baciu jud. Brașov a căzut dela al treilea etaj unde se executa niște lucrări la tribunalul Brașov. Numitul după scurt timp a încetat din viață.

**Spargere.** Autori necunoscuți în seara de 29 Noembrie 1937

între orele 15—17 în lipsa locuitorului de acasă Mağyarasi Ludovic după forțarea ușilor au intrat în casă de unde au furat suma de lei 60.000. Se fac cercetări de Biroul Judiciar

**Societatea de patinaj, Brașov.** Abonamente pentru iarna 1937/38 se pot face zilnic între orele 10—12 și 14.30—17 la sediul societății. 830 1—1

# Curent-gratuit!

Acei cart. in decursul lunii Decembrie 1937 cumpara dela

## TOTELECTRIC S. A.

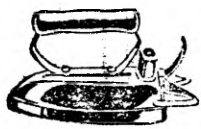
sau la sucursalele de desfacere unelte electrice de gospodarie, primesc timp de doua luni curent-gratuit pentru aparatele noi cumparate.

Fier de calcat

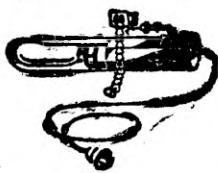
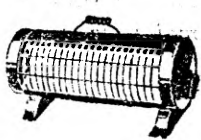
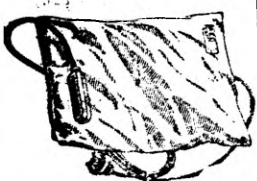
Fierbator

Prăjitoare de pâine

Uscator de par



TOTELECTRIC S. A.



Pernă încălzitoare

Sobă electrică

Oală electrică

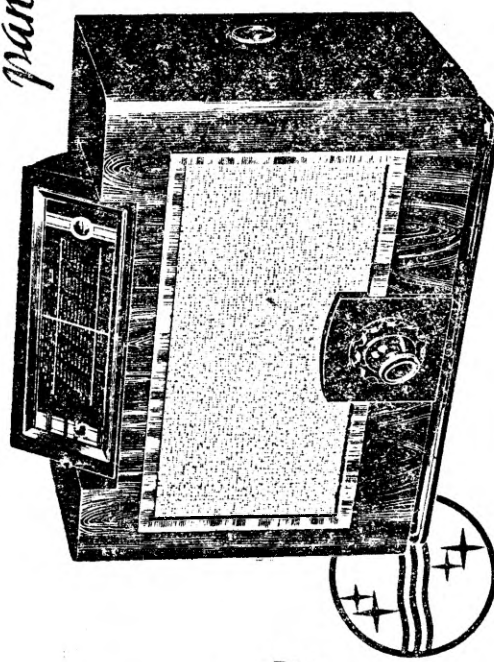
Lampă pentru mașina de cusut

Amănunte dă biroul nostru.

## TOTELECTRIC S. A.

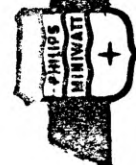
Pentru consumatorii de curent dela Uzina Electrică se acordă rate convenabile.  
823 1—3

rate lunare  
**PHILIPS**  
1938  
Sinfonica



**Williamile și**

concerte, muzică de dans, conferințe instructive ascultate perfect numai cu aparatele de radio Philips din Seria Sinfonica 1938: PHILETTE, MATADOR, SERENATA, CANTATA, SIMFONIA, BARCAROLA, BALADA.



ECHIPATE CU RENUMITELLE LAMPI PHILIPS MINIWATI

Reprezentanța și depozitul de desfacere

„ELIMA” S. A.  
BRAȘOV

Telefon 93

Sucursala: Strada Regele Carol 21.

Telefon 613

Strada Voevodul Mihai 24.

dela 6 Dec.

**VÂNZAREA CUPOANELOR**

reducere până 50%

la **D. BERBECARIU**

Strada Voevodul Mihai

829 1—6

### LA Berăria Luther

Incep din nou la 4 Decembrie a. c. **Serile de dans**  
Cine dorește să-și petreacă bine, într'un local frumos și modern, la o aleasă muzică de Jazz, va cerceta aceste **Seri de Dans** și va gusta delicioasa **Bere specială de Toamnă**

Vinuri de prima calitate din toate regiunile țării  
Excelenta bucătărie românească și germană  
— — — — — Prețuri moderate — — — — —

Serviciu prompt și conștiincios  
Dans: Joia, Sâmbăta, Duminica și in toate serbătorile.

### Preturi de Crăciun?

Da! Chiar azi, pentruca fiecare om să aibă covorul lui de Crăciun sub masa sa.

Covoare plușate de lână:

300 × 400 cm dela Lei 11.500.  
250 × 350 cm dela Lei 5.580 până la Lei 8.200  
200 × 300 cm dela Lei 3.980 până la Lei 5.700

Covoare de legătură:

90 × 180 cm dela Lei 1.150 până la Lei 1.625

Carpete:

65 × 130 cm dela Lei 590 până la Lei 810

Nu întârziați de a cumpăra cu prețurile acestea favorabile, și a vizita chiar azi magazinul nostru de covoare, bogat asortat.

**TELLMANN & WOCET**

822 Piața Libertății, 8, Brașov. Telefon 937 1—3

### Intreprindere comercială din Brașov caută funcionar de birou

cu angajament imediat. Se cere cunoașterea celor trei limbi în uz aici. De preferat absolvent de școală comercială. Oferte: sub „Motor”, la „Kronstädter Zeitung”.  
819 2—2

### Mare industrie metalurgică din Brașov

Caută fochiști români, cu practică și certificate, pentru cazane tubulare. Doritorii vor face oferte scrise la ziar. FM. 53.  
831 1—1

### Mare industrie metalurgică din Brașov

Caută electricieni români, cu practică și certificate, pentru instalație electrică curent alternativ. Doritorii vor face oferte scrise la ziar. FM. 53. 831 1—1

**LICITAȚIE** la Casa de amanet din Brașov, Str. I. C. Brătianu 19, începând de Marți, 7 Dec. 1937, orele 8<sup>1</sup>/<sub>2</sub> a. m.  
826 1—2

Primăria Comunei Cernatu jud. Brașov

Nr. 1754/937.

### Publicațiune

La Primăria comunei Cernatu se va ține licitație orală in 16 Decembrie 1937, ora 10 a. m., pentru închirierea apartamentului dela etaj din imobilul comunei Nr. 531, constător din 4 camere, bucătărie, cameră de baie cu instalație și dependințe, pe timp de 5 ani, cu chiria inițială de 12.000 lei anual. Garanție provizorie 1000 lei.

Condițiunile se pot vedea la primărie in orele de serviciu.

Dacă licitația nu ar reuși din lipsă de concurenții se va ține o altă licitație la data de 30 Decembrie a. c. in aceleași condițiuni.

Cernatu, la 19 Noembrie 1937.

Primăria Comunală.

816 1—1

### Uniunea Maestrilor Tâmplari din Brașov

și-a făcut bunul nume al mobililor sale, nu prin prețul ieftin, ci prin calitate și execuție ire-

proșabilă. Vă puteți convinge despre aceasta vizitând, fără obligație de a cumpăra, hala noastră de mobile din Str. Hirschler No. 9. Telefon 9—86.

812 3—4

# Organizațiile

**„Frontului Românesc“ din întreaga țară au ratificat înțelegerea electorală cu guvernul.**

Înțelegerea electorală încheiată de conducerea centrală a „Frontului Românesc“ cu guvernul Tătărescu este astăzi ratificată de toate organizațiile „Frontului Românesc“ din cele șaptezeci de județe ale țării.

Dacă la început această înțelegere a surprins intrucâtva producând unele nedumeriri în lumea românească încadrată în „Frontul Românesc“, — după lămuririle date de șefii organizațiilor „Frontului Românesc“ și mai cu seamă după expozeul magistral al d-lui Dr. Al. Vaida-Voevod rostit săptămâna trecută la București în fața Comitetului Executiv și a președinților organizațiilor județene, — pe care îl publicăm azi la loc de frunte — situația s'a lămurit complet și astfel comitetele de conducere ale tuturor organizațiilor „Fr. Rom.“ din țară au aprobat și ratificat unanim hotărârile dela București. O singură excepție a făcut — precum se știe — familia Hațiegan dela Cluj, care a dezertat dela datorie din motive de interes personal.

Expozeul d-lui Vaida, după părerea unanimă a cercurilor politice înțelegătoare, a făcut o mare impresie în opinia publică. Ziarul „Neamul Românesc“, comentând acest discurs, scrie între altele:

„D-l Al. Vaida, îmbrățișând întregul orizont al politicii momentului, a analizat cu simț critic și cu acel bun simț de om robust și realist care îl caracterizează personalitatea, toate problemele momentului, probleme de ordin general ale politicii interne și problema politicii noastre externe ca și chestiunile de ordin secundar, luptele ce sunt în curs în arena noastră politică și cu aspectul ei electoral.

„D-l Al. Vaida, a vorbit clar ca orice om de conștiință și onestitate, spunând adevărul convingerilor sale în toată frumosa și pură lor nuditate, sprijinindu-și afirmările pe fapte, observări sigure și precise, desfășurând planul gândirii cu un remarcabil spirit judicios în jurul unei axe de logică lineară.“

## Ce însemnează cartea electorală.

La întrunirea de alaltăieri a fruntașilor „Frontului Românesc“ din jud. Ilfov a luat din nou cuvântul d-l Dr. Vaida-Voevod spunând între altele:

Am încheiat un cartel electoral cu guvernul, care însemnează că în campania electorală mergem împreună, fără ca programul partidului liberal sau al „Frontului Românesc“ să sufere cea mai mică atingere.

Vă spun aici și am mai spus-o și ieri seară, că reprezentanții noștri în parlament, prin activitatea și prin luptele ce le vor purta, vor sili guvernul să vie cu înfăptuire de ocrotire și promovare a elementului valah.

În caz că guvernul va întârzia să dea curs dezideratelor românești, din partea „Frontului Românesc“, cu care astăzi se află într'un cartel exclusiv electoral, se va bucura de cea mai înverșurată opoziție, până când îl vom determina să-și execute făgăduelile anunțate prin manifestul său.

Iată ce este și la ce se reduce înțelegerea ce am făcut cu actualul guvern.

## Eliberarea cărților de alegător în Municipiu

Se aduce la cunoștința alegătorilor Municipiului Brașov că eliberarea cărților de alegător de culoare albă singurile valabile pentru alegerile generale fixate la 20, 22 și 28 Decembrie 1937, se face la sediul judecătoriei de către d-nii judecători în fiecare zi de lucru între orele 14—21, iar în zilele de sâmbătoare și Duminică între orele 9—12 și 15—18.

În acest scop fiecare alegător va prezenta carnetul de identitate eliberal de biroul populației Brașov, precum și cartea de alegător cu care a votat la alegerile recente.

Se invită toți alegătorii acestui Municipiu să se prezinte pentru a primi cărțile de alegător în fiecare zi, ultimile zile fiind rezervate altor lucrări.

Brașov, la 28 Noembrie 1937.

Jude-Președinte șef,  
M. Șt. Alexandrescu

Grefier,  
N. Topală

## Guvernul Franco a fost recunoscut de Japonia

Tokio 30 (Raçcr). — D. Hirota, ministrul externelor, a arunțat oficial pe d-l Castillo, ambasadorul Spaniei naționaliste la Tokio, că guvernul japonez a hotărât să recunoască cu încetare de la 1 Decembrie guvernul generalului Franco.

## In atenția croitorilor

Pentru EXAMENE DE CAPACITATE  
:: :: prepară special :: ::

**PETRU STOICA**

măestru croitor

distins cu medalia de aur și diploma de onoare.

Brașov, Ștr. Regele Carol No. 5. Etaj I.

820 1—5

## INFORMATIUNI

Aniversarea a 19-a a istoriceii adunări dela Alba-Iulia din 1 Dec. 1918 a fost sărbătorită eri în întreaga țară prin servicii divine și serbări naționale. Radio București a difuzat până seara târziu un foarte atractiv program național.

La Brașov soc. „Astra“ a aranjat un foarte reușit festival al Unirii, în cadrul căruia a conferențiat d-l Dr. Pompiliu Nistor, iar corul „Gh. Dima“ și fanfara liceului „A. Șaguna“ a executat frumos coruri naționale și piese de orhestră.

Plata arieratelor cu bonuri de impozite. Alaltăieri expirând termenul acordat de Ministerul de finanțe până când debitorii statului pot plăti impozitele și alte datorii prin titluri de rentă de consolidare 3 la sută sau prin bonuri de impozite, s'a întocmit un decret prin care efectul legii lichidării arieratelor se prelungește cu încă o lună adică până la 31 Decembrie a. c.

Un apel. Eri, Miercuri, 1 Decembrie, Soc. Analelor neținând ședința obicinuită la liceul de fete „Principesa Elena“, din cauza serbării zilei, invită pe toate membrele societății să asiste azi, Joi 2 Decembrie, orele 6 seara, la conferința în limba franceză a d-șoarei Kazimira Illakovicz, poetă, conferențiară și fostă secretară a Mareșalului Pilsudski. D-sa va vorbi despre personalitatea Mareșalului Pilsudski. Intrarea liberă.

La Inspectoratul școlar Brașov, se va ține în ziua de 7 Decembrie a. c., examenul concurs pentru ocuparea posturilor vacante de secretari dela școlile secundare (licee și gimnazii) din cuprinsul regiunii școlare Brașov. Cererile de înscriere la acest concurs a candidaților, care au ca studii cel puțin absolvența liceului sau a unei școli similare, se mai primesc până la data de 5 Decembrie a. c.

A apărut Nr. 7—9/1937 din „Buletinul Pregătirii Premilitare“, cu un sumar foarte variat pentru educarea sufletească și fizică a tineretului de orice vârstă. Abonamentul 60 lei pe an.

De ani de zile Uronodal-ul constituie o adevărată binefacere pentru bolnavii de reumatism, gută, artero-scleroză, sciatică, nevralgii, migrene, obezitate, artritis etc., ameliorându-le sau vindecându-le radical boala.

Așa se explică renumele de care Uronodal-ul se bucură pretutindeni și recunoștința pe care sute de mii de suferinzi, astăzi tămăduiți, i-o poartă.

Dos. No. 10—1927.

## MINISTERUL JUSTIȚIEI Comisiunea de naturalizare

D-l Carol Holloș, supus cehoslovac, de profesiune comerciant, domiciliat în comuna Cernatu No. 421, jud. Brașov, născut în Ecsegh, Cehoslovacia, la data de 30 Aug. 1888, de religie rom. cath., venit și stabilit în țară în anul 1922, a făcut la această Comisiune cerere de a i se acorda naționalitatea română, declarând că renunță la cetățenia cehoslovacă și la orice altă supușenie străină.

Conform art. 22 din legea privitoare la dobândirea și pierderea naționalității române, se publică aceasta spre știința aceluia cari ar voi să facă vreodată înțâmpinare, potrivit dispozițiilor art. 23 din zisa lege.

828 1—1

## Deșteptarea Dvs. e penibilă



Dimineața când vă dați jos din pat, s'ar zice că toți aniți vă apasă umerii: picioarele sunt grele, sunteți amețiți, vi se pare că nu veți mai avea putere de a relua lucrul.

Această senzație de oboseală, care revine în fiecare zi, nu e naturală și ați trebui să vă îngrijii de ea. În cele mai multe cazuri denotă un fișat congestional, rinichi care funcționează încet, un început de intoxicație care vă duce în mod ascuns la turburări ale circulației, la manifestări artritice sau la o bătrânețe prematură. Pentru a regăsi bunul

Dvs. echilibru, suplețea și activitatea Dvs., adoptați URODONAL. Nici un produs nu-i este comparabil pentru a descongiona ficatul și rinichiul, pentru a curăța țesuturile, a fluidifica sângele. El elimină toate toxinele îngrămadite și redă puterea vitală. Atunci aveți o senzație de „bine“ fizic și de „întinerire“: a trăi redevine o plăcere.

## URODONAL

DESINTOXICĂ ORGANISMUL

La farmacii și drogherii

ESTE UN PRODUS CHATELAIN — MARCA DE ÎNCREDERE

## CINEMA „ASTRA“

Dela 2 DEC.

Mare șlagăr muzical!

Mare șlagăr muzical!

**ERNA SACK**

„Privighetoarea Germaniei“

in

## FLORI din NISSA

Se deosebește de restul filmelor cântate peîn faptul că este un film cu subiect luat din viața reală, captivant, cu efecte dramatice și comice. Erna Sach cântă cum rar s'a auzit.

Cu: Karl Schönböck, Friedl Czepa, Paul Kemp.

Muzica: Willy Schmidt-Gentner. Regia: Augusto Genina.

Complectare: Jurnal nou Paramount.

Vine noul film al marelui regizor GEZA von BOLVARY cu ariile nemuritoare ale lui PUCCINI și melodii de Robert Stolz

## FARMECUL BOHEMEI

Cu: Marta EGGERT și Jean KIEPURA

## FĂRĂ PAȘAPORT ȘI FĂRĂ VIZĂ

La BUDAPESTA sau VIENA

Excursie cu ocazia matchului

**VENUS - - HUNGARIA**

dela 23 Decembrie la 2 Ianuarie 1938

**Lei 1900 Brașov-Budapesta și napoi**

**Lei 3000 Brașov-Viena și inapoi**

Diferite suplimente plătibile în Lei, ca: Hotel cu Pensiune și excursii la prețuri conform programului.

Informațiuni detaliate și înscrieri la birourile de voiaj din Brașov

## Wagons Lits | Cook și Europa

825

1—1

Cel mai potrivit cadou de Crăciun e mobilă, pentru că e de lungă durată! Cu prețuri extraordinar de ieftine și în mare asortiment: sufragerii, dormitoare, odăi combinate etc., la Mobila, în Vila Kertsch, Brașov. 813 3—6

Cumpără grădina mică sau teren de casă sub deal nu prea departe de centru Brașovului. Plătesc 60.000 imediat, restul câte 2000 rate lunare. Oferte în scris la ziar. 584 2—0

Nu celiți gazete vrăsmășe înțelesor neamului!